

**КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»**

В І С Н И К

**НАУКОВО-МЕТОДИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
ВІННИЦЬКОГО ГУМАНІТАРНО - ПЕДАГОГІЧНОГО
КОЛЕДЖУ**

ВИПУСК № 3 (47)

Вінниця, 2024

ВІСНИК НАУКОВО-МЕТОДИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
Вінницького гуманітарно-педагогічного коледжу
РІШЕННЯ

Національної ради України
з питань телебачення та радіомовлення
щодо реєстрації суб'єкта друкованих медіа
№ 967 від 28 вересня 2023 року
Ідентифікатор медіа – R30-01367
Журнал

Журнал присвячений висвітленню широкого спектру теоретичних та прикладних проблем педагогіки, психології, окремих методик та філології, підтримує традиції інтеграції вишівської науки з практикою, сприяє поширенню досвіду наукової, науково-педагогічної та виробничої діяльності, становленню кадрів вищої кваліфікації; розрахований на спеціальну категорію читачів, зокрема педагогічних та науково-педагогічних працівників закладів вищої, середньої та дошкільної освіти, здобувачів освіти та молодих науковців.

Вісник заснований у січні 2012 року, виходить 3 рази на рік

Мова видання: українська, англійська

Тематичні напрями Вісника:

- Інтеграція науки та практики як механізм ефективного розвитку
- Педагогічні та лінгвістичні аспекти викладання
- Германістика та славістика у сучасному науковому просторі
- Психолого-педагогічні умови формування та розвитку особистості вихованця
- Лабораторія педагогічної майстерності та професійного саморозвитку педагога
- Дисемінація передового педагогічного досвіду
- Challenges in Education
- Відомі імена року
- Проби пера
- Конкурси
- Рецензії

Номер затверджено на засіданні Вченої ради
КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»
Протокол № 5 від 17 грудня 2024 року

Головний редактор: директор КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж», спеціаліст вищої категорії, викладач-методист Войцехівський К.Ф.;
відповідальний редактор: методист коледжу, спеціаліст вищої категорії, викладач-методист, Руда Т.В., **медіа-редактор:** к.пед.н., доц. Марценюк О.Г.

Редакційна колегія: д.пед.н., проф. Мисліцька Н.А., д.філ.н. Войцехівська Н.К., к.філ.н., доц. Січкач С.А. (Уманський державний педагогічний університет ім. П. Тичини), спеціаліст вищої категорії, викладач-методист Когутюк О.В.

*Відповідальність за зміст статей несуть автори
Матеріали видаються в авторській редакції*

В 53 Вісник науково-методичних досліджень Вінницького гуманітарно-педагогічного коледжу : Випуск 3(47) /за заг. ред. К.Ф. Войцехівського. Вінниця : Твори, 2024. 177с.

© КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж», 2024

ЗМІСТ

РОМАНУХА ЮЛІЯ, КОНІЧЕК ТЕТЯНА, ДУДКЕВИЧ НАТАЛІЯ, Коцюбинський та українська ідентичність: до 160 річниці від дня народження М. М. Коцюбинського. Усний журнал на допомогу вчителю-словеснику	5
ЛИСИЙ АНАТОЛІЙ, Невідома трагедія	10

ІНТЕНСИФІКАЦІЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ: **АКТУАЛЬНІСТЬ, ПРОБЛЕМИ, ПОШУКИ**

БОРБИЧ НАТАЛІЯ, КОВАЛЬЧУК ІРИНА, Здоров'язбереження через усвідомленість: інтеграція майндфулнес-практик, соціально-емоційного навчання та аутогенного тренування	14
ДРОВОЗІЮК ЛІДІЯ, Активізація навчально-пізнавальної діяльності здобувачів педагогічної освіти як чинник інтенсифікації навчання	19
ІВАНОВА НАТАЛІЯ, Інновації в дошкільній освіті: інтенсифікація чи гуманізація?	21
ФАЛОВСЬКА ІРИНА, Психологічні засади управлінської культури менеджера освітнього закладу	23
ПЕТРЕНЮК ЗОЯ, КОВТУНЕЦЬ ОКСАНА, У партнерстві до результату : аспекти ефективної взаємодії педагогічного коледжу та ліцею	26
КОЗІГОРА МАРІЯ, МАРЧУК СЕРГІЙ, Підготовка майбутніх учителів до впровадження діяльнісного підходу в початковій школі.	32
МИСЛІЦЬКА НАТАЛІЯ, БУРКО ОЛЕКСАНДРА, Сучасні підходи до вивчення небесних тіл у початковій школі	34
НАДКЕРНИЧНА ЛЮБОВ, СВЕРЛОВИЧ ВАЛЕНТИНА, Інтерактивні технології у практичній складовій підготовки майбутнього вчителя	37
НЕЧИПОРЕНКО ТАЇСІЯ, Інтерактивні дитячі свята в сучасній українській школі	41
ОСИП МАРІЯ, ОСИП ЮРІЙ, Використання теоретичних знань з біології та хімії під час педагогічної практики студентів у початковій школі	47
ПУШКАР НАДІЯ, ЧЕМЕРИС ІРИНА, Формування соціальної компетентності у студентів педагогічного коледжу	49
ЛУЦИНКЕВИЧ ЛЮДМИЛА, Педагогічна практика з науково-педагогічних досліджень як шлях інтенсифікації професійної підготовки майбутніх учителів	52
ДУРМАНЕНКО ЄВГЕНІЯ, Технології інтерактивного навчання у професійній підготовці майбутніх вихователів	57
ФАЛОВСЬКА ІРИНА, ПІДДУБНА АННА, Проблеми інклюзивної освіти в Україні	
ФІГОЛЬ НАТАЛІЯ, Рекомендації педагогам щодо збереження власного ментального здоров'я	61
ШАФРАНОВА ТЕТЯНА, Подолання освітніх втрат через соціально-емоційне та етичне навчання	63

ЛІТЕРАТУРНА ОСВІТНЯ ГАЛУЗЬ: РОЗРОБЛЕННЯ, ВПРОВАДЖЕННЯ **НОВИХ МЕТОДИК ТА ПРАКТИК НАВЧАННЯ**

ПОХИЛЮК ОЛЕНА, САМОДРАЛ КРІСТІНА, Традиція видання ілюстрованих романів у східній літературі.	69
КІСЕЛЬОВ ДМИТРО, Бертольт Брехт. Початковий етап творчої діяльності.	73
ПОХИЛЮК ОЛЕНА, КУЗЄВА СОФІЯ, Теми взаємодії, втрати та самоідентифікації в підлітковому романі Джона Майкла Гріна «Провина зірок».	76
ПОХИЛЮК ОЛЕНА, ГУМЕНЮК ДАРИНА, Елементи автобіографізму в романі Еріха Марії Ремарка «На західному фронті без змін».	80

ШУЛИЧЕНКО ОЛЕКСІЙ, ПОЗДНЯКОВ МИКОЛА, Сучасне прочитання класики в умовах альтернативних світоглядних концепцій сьогодення.	85
ОБОДЯНСЬКА НІНА, Особливості перекладу біблеїзмів англійської мови на українську	88

ВПРОВАДЖЕННЯ НОВИХ МЕТОДИК ТА ПРАКТИК НАВЧАННЯ

АГЕЙКІНА-СТАРЧЕНКО ТЕТЯНА, ЗАЙЦЕВА АНАСТАСІЯ, Етапи організації процесу сприймання музики як структурного елементу уроку музичного мистецтва	93
БАРАНОВСЬКА ТЕТЯНА, РАТУШНЯК ВАЛЕНТИНА, Розвиток критичного мислення дошкільників як запорука розвитку компетентної особистості.	95
БОЙЦУН НАТАЛІЯ, Комунікативні навички- ключовий елемент розвитку дошкільника.	97
ФЕДЧИШИНА ТЕТЯНА, Модернізація управлінського простору завідувача відділенням шляхом удосконалення механізмів формування і забезпечення ефективного освітнього процесу.....	99
КЛИМЕНКО ОЛЬГА, Формування елементарних математичних уявлень у дітей дошкільного віку шляхом використання спеціальних дидактичних засобів.	102
ЯВОРСЬКА ЮЛІЯ, РОМАНЕНКО ВАЛЕНТИНА, Вплив використання мобільних додатків на залучення активності в освітній процес.	106
ТАРАШЕВСЬКА ОЛЬГА, ЦІСАР ІРИНА, Застосування інноваційних технологій для формування комунікативних компетентностей здобувачів вищої освіти.	113
ГОНЧАРУК ВІКТОРІЯ, Сутнісна характеристика естетичного виховання студентської молоді.	116
ГОРБАТА ЛЮДМИЛА, Фізична культура в житті студента.....	119
ЗАВАЛЬНЮК ЯНА, Засоби активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів у процесі вивчення німецької мови.	122
КАСІЯНЕНКО ОЛЬГА, Комунікативні вимоги до сучасного фахівця	127
МАРЦЕНЮК ВІКТОР, Особливості виховної роботи у студентських гуртожитках під час воєнного стану.....	134
МЕЛЬНИК АЛІНА, МАЗУР АЛЬБІНА, Пізнавальна активність здобувачів освіти як потреба у інтелектуальному та творчому саморозвитку.	139
ПАВЛЮК ЛАРИСА, Управлінська організаційно психологічна гра «Уроки лідерства»	143
ПРИСЯЖНЮК ДМИТРО, Оздоровчий ефект фізичних вправ.....	148
МАЛЬЧЕНКО МАРІЯ, Соціальні програми з вивчення особливостей організації соціальної роботи із жінками похилого віку з числа ВПО.....	152
ГАВРИЛЮК ОКСАНА, СІКОРСЬКА ІВАННА, Особливості творчої самореалізації особистості у підлітковому віці.	157
ДИМІНСЬКА ВАЛЕНТИНА, ПЕКУРАРУ ЛЮДМИЛА, У світі музичних інструментів.....	163

ЕКОНОМІЧНІ ПОГЛЯДИ

БУГА ОКСАНА, Інвестиційна політика та інвестиційний розвиток регіону Вінниччини: сутність та характеристика.	168
КОРНЮК СНІЖАНА, Чинники, які впливають на збільшення прибутку підприємств України в сучасних умовах.....	172

ВПРОВАДЖЕННЯ НОВИХ МЕТОДИК ТА ПРАКТИК НАВЧАННЯ

5. Медвідь Н.С. Дацьо О.Г. Роль цифрових технологій у формуванні комунікативної компетентності майбутніх філологів. *Інноваційна педагогіка*. 2024. вип 69, том 1. С. 251-256

6. Пассов Є. Комунікативний метод навчання іншомовному мовленню. Київ : 2001. 93 с.

7. Хом'як А., Кліш П. Комунікативні здібності: сутність, зміст, структура. Педагогічний пошук. *Науково-методичний вісник*. 2015. Вип. 2 (86). С. 37-39.

8. Черезова Ю. Комунікативна компетентність як інтегральна якість особистості. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. 2014. Вип. 1 (1). С. 10

*Стаття надійшла до редакції
22 листопада 2024 р.*

СУТНІСНА ХАРАКТЕРИСТИКА ЕСТЕТИЧНОГО ВИХОВАННЯ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ

УДК 373.5.015.31:111.852

ГОНЧАРУК ВІКТОРІЯ,

*вихователь Обласного наукового ліцею-інтернату
КЗВО «Вінницький гуманітарно- педагогічний коледж»*

Abstract. *The article describes the essence of the concept of "aesthetic education", discusses the theory of aesthetic education and education.*

Key words: *aesthetic education, aesthetic consciousness, feelings, taste, ideal, aesthetic behavior, perception of art.*

У стародавній Греції людський ідеал не мислився без гармонії зовнішньої і внутрішньої людської краси. У кожного з давньогрецьких філософів можна знайти найважливіші ідеї естетичного виховання молоді, які полягали, перш за все, у необхідності залучати молодь до різних видів мистецтва, до систематичного з ним спілкування і до практичної художньо-естетичної діяльності. Представники класичної естетики (І.Кант, Ф.Гегель, Ф.Шиллер) в естетичному вихованні вбачали нічим незамінну перетворюючу особистість силу.

М.Киященко та М.Лейзеров визначають естетичне виховання як цілеспрямовану систему виховання людини здатної з позиції естетичного ідеалу сприймати й оцінювати прекрасне, досконале в житті і суспільстві, здатної жити і творити «за законами краси, законами естетичної досконалості».

Опікуючись проблемою теорії естетичного виховання та освіти С.Філіппов слушно зауважив, що необхідно враховувати специфічні особливості естетичного: естетичне завжди є певна виразність, щоб стати естетичним фактом, предмет повинен викликати почуття задоволення, насолоди, переживання, милування, естетичне виступає завжди певним історико-культурним феноменом. Ці особливості визначають принципи, які забезпечують процес естетичного виховання:

- естетичне виховання – є процес розвитку почуттів («гра відчуттів»);

- естетичне виховання – є процес розвитку інтенціональності чуттєвого сприйняття предметності;

- естетичне виховання – є процес розвитку диференційованого чуттєвого сприйняття (слухового або візуального);

- естетичне виховання – є процес розвитку здібності до розрізнення духовних властивостей (почуттів, образів, ідей, художньої думки, предметності);

- естетичне виховання – процес формування зворотної емоційної реакції (задоволення, незадоволення тощо) на виразну предметність.

Для з'ясування сутності естетичного виховання студентської молоді важливо знати різні точки зору, різні підходи вчених. Л.Столович естетичне виховання розглядає як цілеспрямований процес формування орієнтацій особистості у відношенні суспільно-значущих естетичних цінностей і розвиток її творчих потенцій в естетичному плані, це процес гармонізації особистості.

О.Буров зазначав, що протиставлення художнього і естетичного виховання є недоречним, оскільки «естетичне» більш узагальнене поняття, що вміщує і художнє. Він підкреслював, що кінцевим завданням естетичного виховання є формування активного, творчого відношення до дійсності, що торкається і виховання мистецтвом. Зміст естетичного виховання, на його думку, являє собою цілеспрямований і організований педагогічний процес формування в особистості естетичного відношення до дійсності і естетичної діяльності. Важливою для нас є думка вченого щодо специфіки естетичного виховання, яка може повністю себе реалізувати лише в тісній єдності з іншими сторонами духовного життя людини, з іншими сторонами процесу виховання.

Тому в естетичній науці широко вживаним є термін естетичної освіти, яка передбачає озброєння підростаючих поколінь системою естетичних знань, системою естетичних категорій, основами мистецтвознавства. Проте, відома та парадоксальна ситуація, коли

естетична освіченість ще не гарантує естетичну вихованість. Тому провідна роль в педагогічному процесі все ж таки належить естетичному вихованню. Естетичне виховання повинно виховати у підростаючих поколінь звичку безпосереднього і постійного спілкування з істинно прекрасним. Він підкреслює, що «така звичка повинна стати стійкою життєвою потребою». Визначаючи сутність естетичного виховання, вчений особливо виділяє в його змісті систематичне звернення до людських емоцій, до історично-розвинених почуттів краси, розвитку здібності сприйняття і переживання прекрасного та піднесеного і відповідного відношення до повторного та низовинного як в об'єктивному світі, так і в художньому відображенні. Зміст естетичного виховання складають сукупність естетичних цінностей, природа, праця, побут, звичаї, традиції. Естетичне виховання на відміну від естетичної освіти повинно бути індивідуалізованим.

Важливою складовою всебічного гармонійного розвитку особистості є естетичне виховання.

Естетичне виховання – складова частина виховного процесу, безпосередньо спрямована на формування здатності сприймати і перетворювати дійсність за законами краси в усіх сферах діяльності людини.

Методологічною засадою естетичного виховання є етика – наука про загальні закономірності художнього освоєння дійсності людиною, про сутність і форми відображення дійсності й перетворення життя за законами краси, про роль мистецтва в розвитку суспільства.

Основні завдання естетичного виховання такі:

- виховання в особистості почуття прекрасного;

- формування умінь і навичок творити красу в повсякденному житті;
- формування уміння відрізняти прекрасне від потворного;
- формування уміння жити за законами духовної краси.

Змістом естетичного виховання є естетичне сприйняття, естетичні судження, естетичні знання, естетична культура, естетичні ідеали, естетичні почуття, естетичні переживання, естетична насолода, естетичні смаки, естетична діяльність. У комплексі ці категорії розкривають сутність естетичного виховання, розширюють його палітру, становлять його структуру.

На основі естетичних знань, сприйняття, почуття, ідеалів, суджень формуються естетичні смаки.

Естетичні смаки – це стійке, емоційно-оцінчне ставлення людини до прекрасного, що має вибіркового, суб'єктивного характер. Тому не може бути якихось стандартних смаків. Це чуттєва категорія, що пов'язана передусім з індивідуальним бажанням й індивідуальним сприйняттям.

Кінцева мета естетичного виховання – формування готовності людини до естетичної діяльності як важливого компонента естетичної культури. Існують різні види такої діяльності:

- організація естетичного середовища, в якому живе, працює, вчиться, відпочиває людина;
- конкретна творча діяльність в галузі мистецтва, літератури та інше...;
- пропаганда мистецтва, естетичних ідеалів;
- естетична виразність у навчальній, виробничій, побутовій діяльності;
- виявлення естетичної культури у взаєминах із людьми.

У процесі естетичного виховання важливо навчити учнів розуміти й

сприймати красу. Спостерігаючи прекрасне, людина не може залишатися байдужою, вона переживає, відчуваючи любов або ненависть до спостережуваного. Тому треба, щоб діти вміли розрізняти справді красиве й потворне.

Під час естетичного сприймання виникають певні емоції. Завдання виховання – створення умов, які б сприяли формуванню емоційної сфери учнів. Багатство емоційної сфери людини свідчить про її духовне багатство.

Складною є проблема формування сприймання мистецтва.

Щоб сприймати художній чи музичний твір, треба мати елементарну теоретичну підготовку. Краще сприймається те, що зрозуміле, про що є певні знання. Цей принциповий підхід слід узяти за основу при використанні в естетичному вихованні музики, образотворчого мистецтва, скульптури.

Сформовані естетичні смаки та естетичний ідеал і розвинена здатність оцінювати прекрасне дають людині змогу зрозуміти суть прекрасного.

Естетичне виховання студентської молоді є компонентом багатства духовного світу особистості. Саме тут можна спостерігати взаємозалежність результатів розвитку духовності і естетичної вихованості. Естетична діяльність спрямована на розвиток високих духовних почуттів і духовних цінностей особистості. Предметом мистецтва є художнє освоєння і художнє відображення цінностей людського буття у всіх їх різновидах. Необхідно підкреслити ціннісний контекст духовності як етично-релігійного, морально-естетичного і художньо-естетичного.

Відповідно до змістовної сутності естетичного виховання студентської

ВПРОВАДЖЕННЯ НОВИХ МЕТОДИК ТА ПРАКТИК НАВЧАННЯ

молоді вирішуються і такі нагальні завдання:

- виховання естетичного відношення до природи, до себе, до іншої людини, дійсності, побуту, оточуючого середовища, образу життя

через емоційно-образне сприйняття цінностей мистецтва;

- виховання естетичного світовідношення засобами мистецтва;
- формування художніх інтересів, естетичних смаків та ідеалів тощо

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ:

1. Аніщенко Н.В. Методико-організаційні підходи до художньо-естетичного виховання учнівської молоді. *Вісн. Луган. Держ. Педагогічного інституту ім. Т.Г.Шевченка. педагогічні науки* 1998. №7. С. 45-57.
2. Виховання естетичної культури школярів: навч. Посібник / І.А.Зязюн, Н.Є.Мирополюська, Л.О. Хлебнікова Київ: ІЗМН, 1998. 153с.
3. Богданова Н. Естетичне в духовному житті сучасного студента. *Вища освіта України*. 2007 №1. С. 90-98.

*Стаття надійшла до редакції
03 листопада 2024 р.*

ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА В ЖИТТІ СТУДЕНТА

УДК 796.011.1:37.011.3-052

ГОРБАТА ЛЮДМИЛА,

*вчитель фізичної культури Обласного наукового ліцею-інтернату
КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»*

Abstract. *Caring for the health of the young generation is one of the most important tasks not only for healthcare professionals but also for everyone involved in the education and upbringing of children. The priority for each individual is to develop a responsible attitude to his or her own health as those of the highest social and national values, to foster a healthy lifestyle and a culture of behavior.*

Key words: *hygiene, tempering, training, work and rest, nutrition, sleep, culture of communication, psychophysical regulation of the organism of metabolism.*

Постановка проблеми. Значення фізичної культури в процесі формування особистості величезна – в цьому відношенні не застаріла пословиця – «У здоровому тілі – здоровий дух». Однак з'явилися такі бар'єри поширення фізичної культури, як неолік фінансування, малорухливий спосіб життя, слабка освітленість в ЗМІ. Все це перешкоджає реалізації освітніх стратегій молоді в плані фізичної досконалості.

Особливо актуальна ця проблема для студентів всіх коледжів, так як в цей час, в цьому віці формуються і закладаються основи здорового способу життя, а

фізичне виховання не завжди є пріоритетним напрямком. У той же час величезна навчальне навантаження на студентів, що часто шкодить їх загальному фізичного і психічного стану, а це може особливо негативно позначитися на процесі формування особистості, який збігається за часом з періодом навчання в коледжі. Необхідно розглядати поняття фізичної культури, як сукупність фізичного розвитку студента, стану його здоров'я і психіки і власне «фізичної культури» як складової культурного розвитку особистості.